

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/85/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205141
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8614205141.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Bratislava, 821 08, Metodova 8, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného spoločnosťou Bobák, Bollová a spol., so sídlom Bratislava 821 02, ul. Dr. Vladimíra Clementisa 10, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: V. K., nar. XX. X. XXXX, bytom X., XXX XX, K. XX, štátny občan SR, právne zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, o návrhu žalovaného na obnovu konania, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 8C/34/2014 - 55 zo dňa 1. 12. 2014 takto :

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4Ro/224/2010 z a m i e t a.

V r a c i a vec súdu prvého stupňa na rozhodnutie o náhrade trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým uznesením povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4Ro/224/2010.

Ako dôvod uviedol, že žalovaný podal návrh na obnovu konania z dôvodov podľa § 228 ods. 1 písm. a), e) O.s.p. Vo vzťahu k dôvodu na povolenie obnovy podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. je nutné uviesť, že po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku možno návrh podľa tohto ustanovenia podať len v prípade, že ide o trestný rozsudok, na podklade ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznáva právo a ktorý bol podľa trestnoprávných predpisov zrušený (§ 230 ods. 2 písm. a) O.s.p.), alebo v prípade, ak nové dôkazy súvisia s novými vedeckými metódami, ktoré v pôvodnom konaní nebolo možné použiť (§ 230 ods. 2 písm. b) O.s.p.). V prejednávanej veci je návrhom na povolenie obnovy konania platobný rozkaz č.k. 4Ro/224/2010 - 21 zo dňa 23. 12. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. 2. 2011. Žalovaný podal návrh na povolenie obnovy konania na súde dňa 22. 9. 2014, teda po uplynutí 3-ročnej objektívnej lehoty na jeho podanie, pričom nie je splnená žiadna z uvedených výnimiek (§ 230 ods. 2 písm. a), b) O.s.p.). Pri nesplnení uvedenej lehoty tak nebolo možné návrhu žalovaného podaného podľa § 228 ods. 1 písm. a) O.s.p. vyhovieť bez ohľadu na dôvody, o ktoré sa návrh podľa tohto ustanovenia opiera. Ust. § 230 ods. 2 písm. e) O.s.p. výslovne stanovuje, že návrh na obnovu môže byť podaný podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. aj po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku. Aj v takom prípade je ale nutné dodržať subjektívnu lehotu na podanie návrhu na povolenie obnovy, ktorá je tri mesiace od času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. Žalovaný v návrhu a aj na nariadenom pojednávaní uviedol, že o dôvodoch obnovy konania (okrem iného aj o rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ) sa dozvedel v auguste 2014, pričom v konaní nebolo preukázané, že by toto tvrdenie nebolo pravdivé. Pravdivosti tohto tvrdenia nasvedčuje aj skutočnosť, že práve v uvedenom období sa dozvedel o začatí exekúcie vedenej proti nemu ako povinnému, v ktorej exekučným titulom je predmetný platobný rozkaz. Je logické, keď žalovaný práve v súvislosti s tým kontaktoval Združenie na ochranu spotrebiteľov, resp. advokátsku

kanceláriu za účelom riešenia tejto situáciu. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd musel považovať podmienku dodržania subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania za splnenú. Žalovaný podal návrh na povolenie obnovy konania s poukazom na to, že platobný rozkaz je v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora ES zo dňa 14. 6. 2012 vo veci C-618/10 (rozsudok Banco Español). Žalobca ako mobilný operátor poskytujúci telekomunikačné služby návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným dňa 13. 12. 2010 uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie dlžnej sumy 521,96 eur s prísl. na základe Zmluvy o pripojení zo dňa 12. 6. 2007 a Dodatku k tejto zmluve. Dlžná suma pozostávala z nároku na zaplatenie neuhradených služieb vo výške 190,02 eur a z nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 521,96 eur. Žalovaný proti platobnému rozkazu odpor nepodal a tento nadobudol právoplatnosť dňa 2. 2. 2011. Medzi účastníkmi nie je sporné, že predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. V zmysle rozsudku Súdneho dvora ES Banco Español bolo povinnosťou súdu podrobiť konanie o vydanie platobného rozkazu žalobcom uplatnený nárok súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Pokiaľ žalobca poukázal na ust. § 154 ods. 1 O.s.p., že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, tak je potrebné dať mu za pravdu len v tom zmysle, že v čase vydávania platobného rozkazu ešte rozsudok Banco Español nebol vydaný. Rozsudok dal len výklad Smernice Rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993, ktorá bola v čase vydania platobného rozkazu platná a účinná a tým aj záväzná pre orgány Slovenskej republiky, vrátane súdu, ktorý o uvedenom nároku rozhodoval. Rozsudok Banco Español nezaložil „nový právny stav“, ktorý by mal platiť retroaktívne, ale vyložil už v tom čase platnú a účinnú Smernicu. Na to, aby mohol súd povoliť obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nie je potrebné, aby bolo napadnuté rozhodnutie v rozpore s takým rozhodnutím Súdneho dvora ES alebo iného orgánu ES, ktoré už bolo v čase vydania napadnutého rozhodnutia vydané. To je do istej miery vyjadrené aj tým, že v prípade obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nie je účastník viazaný 3-ročnou objektívnou lehotou (§ 230 ods. 2 písm. b) O.s.p.) a teda je potrebné vychádzať aj z rozhodnutí Súdneho dvora ES alebo iného orgánu ES vydaných neskôr. Súd týmto nespochybňuje princíp právnej istoty, ktorý je nepochybne spojený s právoplatnosťou súdnych rozhodnutí a ktorý vyžaduje, aby bol zásah do právoplatných rozhodnutí vykonaný len vo výnimočných prípadoch a v nevyhnutnej miere. Je však nutné mať na zreteli aj prednosť komunitárneho práva pred zákonmi Slovenskej republiky vyjadrenú v druhej vete čl. 7 ods. 2 Ústavy SR. Pokiaľ ide o námietku žalobcu spočívajúcu v absencii personálneho súvisu rozhodnutia súdneho dvora EÚ s konaním, ktorého obnova sa navrhuje, tak tu je nutné poukázať na špecifickosť konania pred Súdnym dvorom EÚ. Súdny dvor nie je súdnym orgánom, ktorý by bol oprávnený prijímať hromadné sťažnosti jednotlivcov na porušenie ich práv zo strany členských štátov. Nemá rovnaké postavenie ako napr. Európsky súd pre ľudské práva, na ktorý sa môžu obracať fyzické a právnické osoby so sťažnosťami pre porušenie ich základných práv a slobôd. Rozsudok Banco Español sa týkal práve rozhodnutia o prejudiciálnej otázke a tak súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa inými spôsobmi konania Súdneho dvora EÚ (napr. žalobami o nespĺnenie povinnosti proti vláde členského štátu EÚ kvôli nesplneniu povinnosti uplatniť právne predpisy EÚ. Judikatúra Súdneho dvora ES stanovila výnimky z uplatňovania prejudiciálneho konania zo strany súdov členských štátov, ktorými sú tzv. „doktrína acte éclairé“ a „doktrína acte claire“. Doktrína acte éclairé stanovuje, že ak nastane situácia podľa čl. 177 ods.3 (čl. 267 ZFEÚ) je možné zbaviť súd členského štátu povinnosti, ktoré toto ustanovenie požaduje, a to v prípade, ak už existuje materiálne identická otázka, o ktorej už Súdny dvor ES rozhodol. Podľa názoru

súdu táto doktrína je v rozpore s tvrdením žalobcu o potrebe personálneho súvisu rozhodnutia súdneho dvora EÚ s konaním, ktorého obnova sa navrhuje. Ak by totiž malo byť tvrdenie žalobcu dôvodné, musel by Súdny dvor ES v každej jednej veci, ktorej obnovy sa spotrebiteľ dožaduje, vydať individuálne rozhodnutie, na ktoré sa by mohol následne v návrhu na povolenie obnovy konania odvolávať. Je nepochybné, že špecifikum spotrebiteľských zmlúv je uplatňovanie zmlúv formulárových a tak v prípade, že takáto zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, sú tieto podmienky totožné s podmienkami v ďalších zmluvách uzatvorených s ďalšími spotrebiteľmi. Pokiaľ by aj Súdny dvor ES hypoteticky konštatoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky v rámci prejudiciálneho konania začatého v konaní týkajúceho sa jedného spotrebiteľa, ostatní spotrebiteľia by boli poškodení, resp. neprimerane zaťažovaní len z dôvodu formálnej povinnosti individuálne zodpovedať obdobnú otázku, ktorá bola už Súdnym dvorom ES zodpovedaná. Pokiaľ ide o námietku absenciu vecného súvisu rozhodnutí Súdneho dvora ES s konaním, ktorého obnova sa navrhuje, poukázal súd na rozsudok Súdneho dvora ES zo dňa 21. 3. 2013 vo veci C-92/11. Posúdenie a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách prináleží vnútroštátnemu súdu a tak je nedôvodná námietka žalobcu, že neexistuje žiadne rozhodnutie Súdneho dvora ES, ktoré by konštatovalo, že zmluvná pokuta ním uplatňovaná je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (namietaný vecný súvis). Naopak, ale

existujú viaceré právoplatné rozhodnutia vnútroštátnych súdov, ktoré ustanovenie o zmluvnej pokute uplatňovanej žalobcom určili za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ ide o vzťahy, ktoré vznikli pred vyslovením neprijateľnosti zmluvnej podmienky, tak aj tie podliehajú súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok (zákaz používania neprijateľných zmluvných podmienok do budúca v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka má význam, okrem neplatnosti takýchto podmienok, aj z hľadiska možných sankcií zo strany orgánu dozoru). Neznamená to ale, že by všetky zmluvné vzťahy vzniknuté pred právoplatnosťou rozhodnutia podľa § 53a Občianskeho zákonníka nepodliehali súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Bolo povinnosťou súdu z úradnej moci podrobiť v konaní o vydanie platobného rozkazu žalobcom uplatnený nárok súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok, na základe ktorých je nárok uplatnený. Tým, že tak súd neurobil a vo veci rozhodol platobným rozkazom, ktorým priznal žalobcovi nárok na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, je platobný rozkaz v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora ES vo veci Banco Español. V predmetnom platobnom rozkaze bol žalovaný (spotrebiteľ) poučený o tom, že za podanie odporu proti platobnému rozkazu sa platí poplatok, čo taktiež mohlo odradiť spotrebiteľa od obrany proti uplatnenému nároku a podvoleniu sa účinkom neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedený rozsudok Banco Español môže žalovanému privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci a návrh bol podaný v zákonnej lehote.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na obnovu konania zamietnuť. Uplatnil si náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie a z trov právneho zastúpenia vo výške 399,69 eur. Ako dôvod uviedol, že neexistuje žiadne rozhodnutie Súdneho dvora ES, ktoré obsahuje právne posúdenie uplatneného nároku žalobcu na zmluvnú pokutu, preto právny záver o existencii priameho rozporu s rozhodnutiami Súdneho dvora ES považuje za nesprávny. Rozsudok Súdneho dvora ES zo dňa 14. 6. 2012 vo veci Banco Español bol vydaný až po vydaní platobného rozkazu zo dňa 23. 12. 2010. Preto s poukazom na obsah § 154 ods. 1 O.s.p. nie je možné na ich obsah prihliadať. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993 bola platná a účinná v čase vydania napadnutého platobného rozkazu a žalovaný sa ňou mohol brániť už v pôvodnom konaní. Ak tak neurobil, je vylúčený z ďalšieho jej uplatňovania. Súdny dvor ES v rozhodnutí Kapferer uviedol, že únieové právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby zrušil právoplatné rozhodnutie, ak sa ukáže, že je v rozpore s právom spoločenstva. Súdny dvor ES dôvodil, že na to, aby sa zabezpečila stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je totiž dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými. Jedinou výnimkou, kedy Súdny dvor ES zakotvil povinnosť prelomiť zásadu res iudicata, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie. Obnova konania nemá byť nariadená pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora ES. Rozhodnutie Súdneho dvora ES zakladá dôvod prípustnosti obnovy konania len vtedy, keď sa týka rovnakej veci ako obnovou napadnuté rozhodnutie alebo ak odlišne, hoci vo veci inej, rieši otázku, majúcu na spôsob právneho posúdenia veci v pôvodnom konaní dosah. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadnej nesprávnosti procesnej povahy. Aj keby sa súd pri vydaní platobného rozkazu prijateľnosťou dohodnutej zmluvnej podmienky vôbec nezaoberal, alebo keby sa s ňou zaoberal, ale s nesprávnym záverom, nemôže ísť o rozpor s európskou judikatúrou. Takýto nedostatok nemožno odstraňovať prostredníctvom obnovy konania, pretože návrhom na obnovu konania nemožno sa domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci alebo nesprávnosti procesnej povahy.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. Ako dôvod uviedol, že v predmetnom právnom vzťahu ide o zmluvu s dodávateľom a spotrebiteľom na finančnom trhu a v zmluvnom vzťahu došlo k použitiu neprijateľných zmluvných podmienok a porušeniu kogentných noriem určených na ochranu spotrebiteľa. Súdny dvor ES viackrát judikoval (napr. vo veci C-76/10), že záväzok štátu postarať sa o to, aby nekalé podmienky spotrebiteľa nezaväzovali, vyjadrený v čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS treba považovať za kogentné ustanovenie, pričom Súdny dvor ES povyšuje túto požiadavku na úroveň vnútroštátnych pravidiel verejného poriadku (čl. 50) a teda pravidiel, na ktorých spoločnosť musí bezvýhradne trvať. Nemali by byť žiadne pochybnosti o význame princípu právnej istoty, ktorý vyplýva z právoplatného rozhodnutia súdu. Sú však z celospoločenského hľadiska dôvody, pre ktoré je, výnimočne, dôležité upustiť od tejto zásady. Princíp právnej istoty pripúšťa, aby v rámci konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch pre zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov účastníka boli preskúmané a prípadne aj zrušené už právoplatné rozhodnutia súdov. Ak by sa súd zaoberal pri vydávaní platobného rozkazu všetkými zmluvnými podmienkami, tento návrh by sa nepodával. Zákonodarca novelou Občianskeho súdneho poriadku č. 384/2008 Z. z.

reagoval na nezanedbateľný problém a súdom zakázal vydávať platobné rozkazy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal v tejto súvislosti na rozsudok Súdneho dvora ES vo veci Océano Grupo Editoriale a vo veci Mostaza Claro. V prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva pre príslušnú oblasť, je vecou vnútroštátneho právneho poriadku stanoviť procesné podmienky, ktoré majú zabezpečiť ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Spoločenstva pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada rovnocennosti) a že nespôsobujú faktickú nemožnosť alebo nadmerné sťaženie výkonu práv priznaných právnym poriadkom Spoločenstva (zásada efektivity). Cieľom povolenia obnovy konania po tom, čo spotrebiteľ predloží skutočnosti a dôkazy, o ktorých bez svojej viny nevedel v pôvodnom konaní, ak môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, je snaha o vylúčenie neprimeraných podmienok zo života bežných ľudí, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplniť cieľ čl. 6 Smernicu Rady 93/13/EHS. Poukázal v tejto súvislosti na rozsudky Súdneho dvora ES vo veci C-79/83 zo dňa 10. 4. 1984 a vo veci C-14/83 zo dňa 10. 4. 1984. K názorom, v zmysle ktorých rozhodnutie Súdneho dvora ES podľa § 228 ods. 1 O.s.p. musí priamo, vecne a personálne súvisieť s pôvodným konaním a nemôže ísť o akékoľvek rozhodnutie, dal do pozornosti komentár k Občianskemu súdnemu poriadku zverejnený na stránke www.epi.sk <<http://www.epi.sk>>. Vnútroštátne rozhodnutie súdu musí byť v súlade s rozhodovacou líniou Súdneho dvora EÚ. Cieľ čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS musí byť napĺňaný v rámci pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10).

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Dospel totiž k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého uznesenia (§ 234 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého uznesenia bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený toto uznesenie preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

Právoplatný rozsudok, ale aj právoplatný platobný rozkaz, môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora ES alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev. Ide o vyjadrenie supernacionálneho charakteru, tzv. komunitárneho (európskeho) práva a princípu priority, nadradenosti komunitárneho práva vnútroštátnemu právu (Občiansky súdny poriadok - Komentár 1. diel, JUDr. Marek Štefček, PhD a kolektív, druhé vydanie, rok 2012). Každé rozhodnutie vnútroštátneho súdneho orgánu musí byť komfortné s judikatúrou Súdneho dvora ES. Dôvody na povolenie obnovy konania uvedené v písm. a) a v písm. e) v § 228 ods. 1 O.s.p. sa prekrývajú. Na rozdiel od úpravy podľa písm. a) nepožaduje úprava podľa písm. e), aby rozhodnutie Súdneho dvora ES malo prívodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Posúdenie, či v návrhu na obnovu konania uvádzané skutočnosti napĺňujú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 O.s.p. je v konaní o obnove právnym posúdením veci (R-54/2012). Právny názor na výklad zákona vyslovený iným orgánom (ústavným súdom, ministerstvom a pod.) než procesným súdom, ktorý prejednal vec v rámci svojej právomoci, nie je spôsobilým dôvodom obnovy konania (R-105/1998).

Zákon stanovuje na podanie návrhu na obnovu konania subjektívnu a objektívnu lehotu (§ 230 O.s.p.). Subjektívna lehota na podanie tohto návrhu je 3-mesačná. Jej začiatok plynie od času, keď sa ten, kto obnovu navrhuje dozvedel o dôvode obnovy alebo keď mohol dôvod obnovy uplatniť. Objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania je 3-ročná a začína plynúť od okamihu, kedy obnovou napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Po uplynutí 3-ročnej lehoty môže byť návrh na obnovu podaný len v prípadoch uvedených v § 230 ods. 2 O.s.p. Obe lehoty (subjektívna i objektívna) sú lehotami zákonnými a nie je možné ich predĺžiť ani skrátiť. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie dňom uverejnenia zhrnutia rozhodnutí Súdneho dvora ES a súdu prvého stupňa v Úradnom vestníku Európskej únie sa tieto rozhodnutia stali známymi každému, koho sa týkajú. Domnienka o znalosti uverejnených aktov Európskej únie je nevyvráťiteľná. Odvolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nie sú splnené žiadne zo zákonom stanovených predpokladov pre vyhovieť návrhu na povolenie obnovy konania. Žalovaný v prvom rade nepreukázal, že návrh na obnovu konania podal v lehote troch mesiacov od toho času, keď sa dozvedel o dôvode obnovy, resp. od toho času, keď mohol tento dôvod uplatniť. V tejto súvislosti nestačí samotné tvrdenie navrhovateľa obnovy. Nepreukázanie zachovania subjektívnej lehoty má za dôsledok zamietnutie návrhu na obnovu

konania (§ 234 ods. 2 O.s.p.). Žalovaný sa v preskúmvanej veci obmedzil na tvrdenie, že sa o existencii rozhodnutia Súdneho dvora ES dozvedel až od svojho terajšieho právneho zástupcu, ktorému dal plnú moc na zastupovanie dňa 12. 7. 2013. Návrh na obnovu konania bol však podaný na prvostupňovom súde až po roku, t.j. dňa 22. 9. 2014. Podľa šetrenia vykonaného prvostupňovým súdom mal súdny exekútor podať žiadosť o udelenie poverenia na exekúciu vo veci sp. zn. 5Er/211/2014 dňa 17. 6. 2014. V návrhu na začatie konania žalovaný tvrdil ako dôvod obnovy rozpor platobného rozkazu s rozsudkom Súdneho dvora ES zo dňa 14. 6. 2012 vo veci C-618/10 Banco Español de Crédito SA proti Joaquín Calderón Camino.

Posúdenie otázky času, kedy sa ten, kto obnovu navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy, je nutné aj pri plynutí lehoty na podanie návrhu na obnovu konania odo dňa, kedy dôvod obnovy mohol byť uplatnený (predpokladom uplatnenia dôvodu obnovy je vedomosť subjektu navrhujúceho obnovu konania o tomto dôvode obnovy). Zákonodarca ustanovuje posledný uvedený začiatok plynutia (od toho času, kedy ho mohol uplatniť) z dôvodu, že obnovu konania navrhujúci účastník konania sa síce dozvedel o dôvode obnovy, ale ho z objektívnych dôvodov nemohol včas uplatniť (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/70/2014 zo dňa 10.12. 2014).

Podľa dôvodovej správy k ustanoveniu § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. „predkladateľ pri navrhovanej úprave zobral do úvahy aj rozsudok Súdneho dvora ES z 18. 7. 2007 vo veci ... vo veci C-119/05.... V uvedenom rozsudku Súdny dvor ES argumentoval tým, že sudy mali povinnosť prihliadať na komunitárne právo ex offo. Tým, že vnútroštátne sudy nepriznali právne účinky norme komunitárneho práva, bez príslušnej právomoci rozhodli o neplatnosti tejto normy. Táto právomoc prináleží iba Súdneho dvoru“. Pokiaľ by dôvod obnovy upravený v § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. mal vychádzať len z dôvodovej správy, vzťahoval by sa len na prípady rozhodovania súdov bez príslušnej právomoci. Takto zužujúci výklad nemožno považovať za správny. V preskúmvanej veci bol rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C-618/10 uverejnený v Úradnom vestníku Európskej únie do 14.6.2012. Počnúc týmto dňom vznikla nevyrátiteľná domnienka, že sa toto rozhodnutie stalo známym aj žalovanému v tejto veci. Subjektívna trojmesačná lehota potom uplynula žalovanému dňom 14.9.2012. Žalovaný podal návrh na obnovu až dňa 22.9.2014 a teda oneskorene.

Oneskorenosť podania návrhu vyplýva aj z neho samotného. Žalovaný v ňom tvrdil, že vyhľadal služby právneho zástupcu po začatí exekučného konania, v ktorom exekučný titul tvoril predmetný platobný rozkaz, t. j. niekedy po mesiaci jún 2014. Do spisu však založil plnú moc vystavenú pre jeho právneho zástupcu ešte dňa 12.7.2013.

Nedodržanie subjektívnej lehoty na podanie návrhu namietal žalobca už v priebehu prvostupňového konania, avšak súd to neakceptoval.

Okrem jednoznačne oneskorenému podaniu návrhu, sú dané ďalšie dôvody pre zamietnutie návrhu.

Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Na nápravu týchto nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000). Žalovaný nenamietal v podanom návrhu nedostatočne zistený skutkový stav, ale nesprávne právne posúdenie.

Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (iudicium rescindens) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná. Návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd buď vyhovie alebo ho zamietne. Druhá fáza (iudicium rescissorium) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci. Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania, na ktorý sa zameriava súd v prvej z uvedených fáz, je medzi iným existencia skutočnosti rozhodnutia alebo dôkazov, ktoré ten, kto navrhuje obnovu konania bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. a) O.s.p.), a ďalej možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. b) O.s.p.). V

oboch prípadoch je procesná prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podmienená tým, že ten, kto navrhuje obnovu konania, nemal žiadny podiel na tom, že sa v pôvodnom konaní nemohli použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, prípadne, že sa nemohli vykonať dôkazy. Táto podmienka nie je splnená, ak určitá skutočnosť, rozhodnutie alebo dôkaz existovali už v pôvodnom konaní a ten, kto navrhuje obnovu konania o ich existencii vedel a mal aj dostatok podkladov potrebných na ich označenie a na splnenie svojej dôkaznej povinnosti v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p., avšak v pôvodnom konaní nimi nenavrhol vykonať dokazovanie... (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11. 8. 2011 sp. zn. 3Cdo/98/2011).

Dôvodom na obnovu konania z hľadiska ust. § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. podľa návrhu je existencia právoplatného rozsudku (platobného rozkazu), ktorý je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, resp. iného orgánu Európskych spoločenstiev, pričom však nemusí ísť o rozhodnutie, ktoré môže pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej. Nemožno sa však stotožniť s výkladom, podľa ktorého pre vyhovieť návrhu na povolenie obnovy konania postačí samotný rozpor s rozhodnutím Súdneho dvora ES, ktoré bolo vydané až po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd je však toho názoru, že uvedené rozhodnutie Súdneho dvora ES nie je v preskúmvanej veci použiteľné. Súdny dvor EÚ rozhodol v uvedenej veci tak, že Smernica Rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje a arinne ani v ktorejkoľvek fáze konania ex offo preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor.

Dôvodom pre vydanie takéhoto rozhodnutia súdom podľa bodu 48 rozsudku bola skutočnosť, že „systém španielskeho procesného práva neumožňuje vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, aby z hľadiska čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS aj bez odporu podaného spotrebiteľom ex offo a arinne alebo v ktorejkoľvek inej fáze konania preskúmal tak prípadne nekalú povahu podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ako ani okolnosť, či takáto podmienka nie v rozpore s vnútroštátnymi pravidlami verejného poriadku, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu“.

Na rozdiel od španielskeho procesného práva s účinnosťou od 15. 10. 2008 (novela O.s.p. vykonaná zák. č. 384/2008 Z.z.) bolo do Občianskeho súdneho poriadku zapracované ust. § 172 ods. 9, podľa ktorého, ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Je vecou súdu, aby posúdil, či spotrebiteľská zmluva obsahuje nekalé klauzuly, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Povinnosť preskúmať takto platobný rozkaz má súd aj v prípade pasivity spotrebiteľa. Skutočnosť, že pri vydávaní platobného rozkazu súd nebral zreteľ v skrátanom konaní na nekalú klauzulu, by v prípade obnovy konania mohla predstavovať argument, že je možné dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Obnova konania je prostriedkom na nápravu rozhodnutia, ktorého nesprávnosť spočíva v nedostatkoch v skutkovom zistení, ktoré nie sú spôsobené nesprávnou činnosťou súdu, ale okolnosťami, ktoré účastníkovi objektívne neumožňovali použiť skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy v pôvodnom konaní alebo nemožnosťou vykonať dôkazy v pôvodnom konaní.

Skutočnosti uvedeného charakteru žalovaný v návrhu na obnovu konania neuvádza. V pôvodnom konaní mal možnosť podať odpor proti platobnému rozkazu, v rámci ktorého mal možnosť uviesť všetky skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy, ktorými spochybňuje nárok žalobcu a o ktorých sa vraj dozvedel až z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-618/10. Návrhom na obnovu konania nemožno sa domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Vecná nesprávnosť rozhodnutia napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania. Podobne ani zmena právneho názoru nemôže byť podkladom pre obnovu konania vo veci právoplatne skončenej (uznesenie Ústavného súdu ČR II.ÚS 111/98 zo dňa 7. 5. 1998).

Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-618/10 v preskúmvanej veci nie je použiteľný, pretože Slovenská republika v čase vydania platobného rozkazu mala takú právnu úpravu, ktorá ukladala súdu z úradnej povinnosti skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Zásadný vplyv na posudzovanie návrhu na obnovu konania uplatneného podľa § 228 ods.1 písm. e) O.s.p. má rozsudok Súdneho dvora EÚ C-234/04 zo dňa 16. 3. 2006 (Rozmarie Capférer/Schlang & Schick GmbH), podľa ktorého vo všeobecnosti nie je vnútroštátny súd povinný znova preskúmať a zrušiť právoplatné súdne rozhodnutie, aj keby sa ukázalo, že je v rozpore s právom Spoločenstva. Týmto rozhodnutím Súdny dvor ES pripomenul dôležitosť zásady res iudicata. Na to, aby sa zabezpečila tak stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených pre tieto opravné prostriedky. Toto rozhodnutie vydal Súdny dvor ES dávno po tom, čo dňa 5. 4. 1993 nadobudla účinnosť Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Pretože návrh na obnovu konania podal žalovaný v preskúmvanej veci po uplynutí zákonom stanovenej 3-mesačnej subjektívnej lehoty, ako aj z dôvodu, že platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Svidník dňa 23. 12. 2010 pod č.k. 4Ro/224/2010 - 21 nie je v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora ES vo veci C-618/10 odvolací súd v súlade s § 220 O.s.p. zmenil napadnuté uznesenie a návrh na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 4Ro/224/2010 zamietol.

Predmetom konania je návrh na obnovu konania, ktorý bol zamietnutý. Jedná sa o konečné rozhodnutie súdu, ktoré by malo byť spojené s rozhodnutím o náhrade trov (§ 151 ods. 1 O.s.p.). Prvostupňový súd o náhrade trov rozhodovať nemal dôvod. Vzhľadom k zmene jeho rozhodnutia, musí v záujme zachovania dvojínštančnosti súdneho konania, rozhodnúť aj o náhrade trov celého doterajšieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 747/2005 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.